

Fagforbundet Oslo
fylkeskrets.oslo@fagforbundet.no

Oslo 19. januar 2026

Til:

Samferdselsdepartementet
ikke-svar@epost.svar.regjeringen.no

Forslag til ny postlov - Høringssvar fra Fagforbundet Oslo.

Fagforbundet Oslo viser til samferdselsdepartementets forslag til ny postlov, med høringsfrist 20. januar 2026, og gir her våre innspill til forslaget.

Fagforbundet Oslo støtter intensjonen om å tilpasse posttjenestene til samfunnsutviklingen og anerkjenner behovet for redusert ombæringsfrekvens. Samtidig er vi sterkt kritisk til at regjeringen her kun vurderer det framtidige behovet for brevomdeling og i liten grad ser postnettverket som den grunnleggende nasjonale infrastrukturen det er.

Postbudnettverket er den eneste fysiske kanalen hjem til folk i stor skala. Dette gir mulighet til å løse sentrale beredskapsoppgaver. I tillegg kan stat og kommune avlastes for demografiutfordringene og sikres en effektiv kanal til de med lav digital kompetanse.

Uten dørterskeltjenesten som avbøtende tiltak, vil lovforslaget medføre den største nedbyggingen av postbudnettverket i historien. Det vil være svært ødeleggende i en tid der hele samfunnet arbeider med å finne framtidige løsninger både på beredskapsutfordringer og på hvordan vi skal håndtere en kraftig vekst i den eldre delen av befolkningen.

Fagforbundet Oslo støtter forslag om en nasjonal innføring av dørterskeltjenesten, med evaluering etter tre år. Dette gir myndighetene tid til å vurdere nytteeffekten og verdien av en fysisk distribusjonskanal hjem til folk, i en storskala krise eller i verste fall krig. Dersom dørterskeltjenesten inkluderes som en del av omstillingen, vil det fortsatt være betydelige økonomiske reformeffekter for staten, samtidig som det sendes et tydelig signal om hvordan man effektivt og på tvers av sektorer kan løse framtidens utfordringer. Alternativet er et nettverk så redusert at mulighetene til å løse sentrale beredskapsoppgaver går tapt.

Støtte til omlegging av postombæringen

Lavere brevvolum gjør det naturlig å vurdere samfunnsnyttene opp mot kostnader. Fagforbundet Oslo støtter forslaget om én ukentlig postombæring. Samtidig må de med redusert mobilitet og de mer enn 600 000 med lav digital kompetanse ivaretas.

Dørtjenesten er utviklet og testet i samarbeid mellom Posten, KS og ni kommuner, med svært gode resultater. Det har også vært testing i Oslo, på Stovner, hvor tilbakemeldingene har vært de samme. Tjenesten innebærer at postbudet ukentlig kan levere post og viktig informasjon fra kommunen og sentrale myndigheter direkte, på døren, til eldre og andre med lav digital kompetanse.

Dørterskeltjenesten kan:

- styrke samfunnssikkerheten ved å opprettholde et fysisk nettverk for formidling av informasjon, varer og andre tjenester i krisesituasjoner,
- engasjere eldre til deltakelse i aktiviteter lokalt og i frivilligheten – noe som bidrar til trygghet og bedre livskvalitet for målgruppen,
- bidra til inkludering og likebehandling av de over 600 000 innbyggerne som har lav, eller ingen digital kompetanse,
- avlaste kommunen gjennom ukentlig kontakt med sårbare grupper, og dermed bidra til at flere kan bo hjemme lenger,
- bevare de postansattes unike kompetanse og gi dem nye, verdiskapende og samfunnsnyttige oppgaver uten økte kostnader.

V

ed å utelukke dørterskeltjenesten, initierer samferdselsdepartementet en irreversibel nedbygging av postnettverket og tap av beredskapskapasitet. En slik svekkelse av kritisk infrastruktur støtter ikke Fagforbundet Oslo.

Lovforslaget bygger på feil premisser

Samferdselsdepartementet hevder at dørterskeltjenesten er en helsefaglig tjeneste, ikke en posttjeneste, og heller ikke kan anses som et supplement til posttjenestene. Derfor har de ikke vurdert dørterskeltjenesten videre. Dette er en feiloppfatning og feilkategorisering av tjenesten.

Dørterskeltjenesten er helintegrert i de ordinære postbudrutene. Det er en kommunikasjonstjeneste på lik linje med andre tjenester fra Posten. Forskjellen er at leveringspunktet flyttes fra postkassen til dørterskelen, med en personlig overlevering. Tjenesten er en effektiv kommunikasjonskanal, hvor budskapet faktisk blir lest, viser evalueringer fra pilotkommunene. I tillegg har den positive helsemessige effekter, fordi folk aktiviseres mer i lokalmiljøet, slik at omsorgsbehov blir utsatt i tid.

Påstanden om at en omlegging til brevomdeling én dag i uken ikke vil ha beredskapskonsekvenser mener Fagforbundet Oslo er feil. Beredskap handler om evnen til å håndtere avvik fra normalen. Størrelse og fleksibilitet sentralt. Dersom lovforslaget blir vedtatt slik det foreligger, er konsekvensen at om lag 60 % av postbudene i Norge sies opp, og vi sitter igjen med et rent fredstidsnettverk. Denne risikoen er det avgjørende at beslutningstakerne forstår.

Hele beredskapsfeltet i Norge er nå i støpeskjeen, og formen det får er usikker, men sannsynligvis blir en fysisk kanal hjem til folk svært viktig. En rekke beredskapsaktører peker på dette som en klar styrking av dagens planverk. Det vil være en stor og ikke-reverserbar feil å fjerne denne beredskapskapasiteten før beredskapsroller og -funksjoner er endelig utredet og etablert. Dørterskeltjenesten vil være samfunnsøkonomisk lønnsom i fredstid og bidrar samtidig til at postbudnettverket fortsatt har nødvendig beredskapsmessig størrelse og fleksibilitet, i en krise- eller krigssituasjon.

Samfunnsøkonomisk og velferdspolitisk perspektiv

For de store byene hvor ressursene er knappe og behovene stadig økende, er dørterskeltjenesten et eksempel på ressursbruk på tvers. Den gir trygghet, sosial kontakt og tilgang til informasjon – og kan bidra til å redusere ensomhet og forebygge svindel.

Det er ingen juridiske hinder for å innføre dørterskeltjenesten som en fullskala, landsdekkende statlig finansiert tjeneste. Fagforbundet er kritiske til at regjeringen ikke avklarer mulighetene i en tjeneste med lav risiko og potensielt svært høy samfunnsnytte, men i stedet innstiller på å avvike. Det er også en enighet gjennom NATO om at det sivile samfunnet må være en beredskapsstøtte i en fremtidig krisesituasjon.

Etablering av dørterskeltjenesten, slår positivt ut på alle disse tre parameterne: Statens betaling for ulønnsomme tjenester reduseres, og presset på kommuneøkonomien som følge av demografiutfordringer dempes. Oslo Economics har beregnet at dørterskeltjenesten allerede første hele driftsår i normaltids vil redusere offentlige kostnader mer enn tjenesten koster. Det langsiktige potensialet er høyere. I en krisesituasjon vil tjenesten kunne omstilles til en ren beredskapstjeneste, uten vesentlig ekstrakostnader.

Vi minner om at to uker inn i koronapandemien hadde Posten, med dagens bemanning og struktur, i samarbeid med Coop, organisert et matdistribusjonsnett med kapasitet til å dekke 92 % av Norges befolkning. Det er denne kunnskapen, kompetansen og kapasiteten som lovforslaget vil avvike.

Beredskapsdimensjon

I en tid med økende sikkerhetspolitiske og samfunnsmessige sårbarheter, fra hybride trusler og desinformasjon til bortfall av kritisk infrastruktur, representerer Posten et unikt nasjonalt beredskapsinstrument. I en krise kan Posten derfor sikre informasjonsformidling, kritiske leveranser og opprettholdelse av samfunnets basale funksjoner, når digitale og kommersielle systemer svikter. I en stor by som Oslo med stadig økende befolkning vil det være krevende for kommunen å nå alle innbyggere. Posten må derfor ikke bare betraktes som et post- og logistikkelskap, slik samferdselsdepartementet i stor grad gjør, men som sivil beredskapsinfrastruktur på linje med kraft, ekom og transport. Opprettholdelsen av et aktivt distribusjonsnett i fredstid blir dermed ikke bare et spørsmål om service, men også om nasjonal motstandskraft i krise eller krig.

For at Posten skal være en reell beredskapsaktør, må nettverket ha en viss størrelse og fleksibilitet, både i infrastruktur, kompetanse og lokalkunnskap. Derfor er etableringen av dørterskeltjenesten avgjørende.

Hovedregelen for sivilberedskap bør antagelig være at den finansieres gjennom samfunnsøkonomisk lønnsomme oppgaver i fredstid. Oslo Economics har vurdert dørterskeltjenesten som nettopp dette. Den avlaster spesielt demografiutfordringene. Tjenesten gir Posten ressurser (årsverk, lokasjoner, transportmidler) og fleksibilitet til å fungere som nasjonal beredskapskapasitet, uten økte kostnader gitt at tjenesten etableres som del av Postens kommende omstilling.

Sentrale aktører i utviklingen av Norges forsvar og beredskap uttrykker at oppbyggingen av vår totalberedskap bare er i startfasen, og behovet for løsninger haster. Da fremstår det som lite gjennomtenkt å avvise det kanskje mest konkrete initiativet som er løftet de siste årene - en fysisk kanal hjem til folk, som vi ser virker i Ukraina.

Postbudnettverket kan bidra til å realisere forpliktelsene i NATOs artikkel 3

Å sikre robuste kommunikasjons- og transportsystemer er en sentral oppgave i sivil beredskap og en forpliktelse som følger av NATOs syv forventninger til medlemslandene, utledet av artikkel 3. Å bygge videre på eksisterende strukturer sikrer skalerbar beredskap i krise og krig. Etter vårt syn er Posten spesielt egnet som en nasjonal beredskapspartner fordi den er

- eneste aktør med et landsdekkende nettverk som når hele befolkningen,
- underlagt statlig eierskap og kontroll,
- en virksomhet med erfarne lokale ansatte med høy grad av tillit i befolkningen,
- en organisasjon med en ledelsesstruktur som muliggjør å samhandle med andre beredskapsaktører på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå avhengig av situasjonens omfang,
- vant til løpende å håndtere avvik som uvær, stengte veier, ras, flom, ødelagte toglinjer, innstilte flyavganger osv.
- en selvdrivet organisasjon med kompetanse og kapasitet til å planlegge og løse oppdrag autonomt og i samarbeid med andre.

Fagforbundet Oslos anbefalinger

- Lovforslaget avgrenses til nødvendige endringer for omstilling til utlevering av brevpost en dag per uke, eventuelt til postpunkt.
- Dørterskeltjenesten etableres som en landsdekkende, statlig finansiert ordning parallelt med omleggingen til én ukentlig brevpostlevering.
- Bevaring og videreutvikling av postnettverket som en del av samfunnets beredskapsstruktur.
- Bruk av postansattes kompetanse til nye samfunnsnyttige oppgaver, i tråd med prinsippet om effektiv ressursbruk.
- Lovfesting av retten til hjemlevering av post, med særlig hensyn til sårbare grupper.
- Evaluering av pilotprosjektet med dørterskeltjenesten som grunnlag for nasjonal implementering.

Konklusjon

Postbudene utgjør et fysisk beredskapsnett. I en tid med økende digital sårbarhet og geopolitisk uro, er det avgjørende å bevare og styrke denne infrastrukturen. Fagforbundet Oslo vil arbeide for at dørterskeltjenesten blir en integrert del av Postens neste omstilling. Vi forventer at departementet revurderer sin beslutning i lys av de samfunnsmessige gevinstene en slik tjeneste vil innebære. Vi stiller oss til disposisjon for videre dialog og samarbeid om hvordan tjenester levert av Posten kan utvikles til beste for innbyggerne, samfunnet og ansatte.

Fylkesstyret Fagforbundet Oslo